

31986L0217

L 152/48

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

1986 6 6

TARYBOS DIREKTYVA**1986 m. gegužės 26 d.****dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su automobilių padangų slėgmačiais, suderinimo**

86/217/EEB

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 100 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽²⁾,atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽³⁾,

kadangi keliose valstybėse narėse slėgmačių, skirtų matuoti slėgį automobilių padangose, konstrukcijai ir kontrolės metodams taikomos privalomos nuostatos, kurios kiekvienoje atskiroje valstybėje narėje skiriasi ir dėl to trukdo prekybai tokiais prietaisais; kadangi dėl to reikia tas nuostatas suderinti;

kadangi 1971 m. liepos 26 d. Tarybos direktyva 71/316/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su bendromis matavimo priemonių ir metrologinės kontrolės metodų nuostatomis, suderinimo ⁽⁴⁾ su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais Direktyva 83/575/EEB ⁽⁵⁾, apibrėžė EEB modelio patvirtinimo ir pirminės patikros vykdymo tvarką; kadangi pagal tą direktyvą reikia nustatyti techninius gamybos ir darbo reikalavimus, kuriuos turi atitikti automobilių padangų slėgmačiai, kad galėtų būti importuojami, realizuojami ir laisvai naudojami, atlikus jų kontrolę ir pritvirtinus numatytus žymenis ir ženklus,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Ši direktyva taikoma slėgmačiams, skirtiems matuoti slėgį automobilių padangose, kaip apibrėžta priedo 1 skirsnyje.

2 straipsnis

Padangų slėgmačiai, kuriems gali būti suteikti EEB žymenis ir ženklai, aprašyti priede. Jiems privalomas EEB modelio patvirtinimas ir jie turi būti pateikti EEB pirminei patikrai priede nustatytais sąlygomis.

3 straipsnis

Nė viena valstybė narė negali atsisakyti, drausti ar riboti padangų pripūtimo įrangos pateikimo į rinką ir pradėti ją naudoti dėl jos metrologinių savybių, jei ant jos yra EEB modelio patvirtinimo ženklas ir EEB pirminės patikros žymuo.

4 straipsnisValstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję per 18 mėnesių nuo pranešimo apie šią direktyvą, ją įgyvendina ⁽⁶⁾.**5 straipsnis**

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 1986 m. gegužės 26 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

G. BRAKS

⁽¹⁾ OL C 356, 1980 12 31, p.17.⁽²⁾ OL C 287, 1981 11 9, p.135.⁽³⁾ OL C 189, 1981 7 30, p.10.⁽⁴⁾ OL L 202, 1971 9 6, p.1.⁽⁵⁾ OL L 332, 1983 11 28, p.43.⁽⁶⁾ Valstybėms narėms apie šią direktyvą pranešta 1986 m. gegužės 30 d.

PRIEDAS

1. **Taikymo sritis**

Šiame priede „padangų slėgmačiai“ yra stacionariuosiuose arba kilnojamosiuose automobilių padangų pripūtimo įrenginiuose naudojami matuokliai, neturintys išankstinio nustatymo įtaisų, ir kuriuose mechaninė matavimo sistema rodomajam įtaisui perduoda jautriojo elemento tampriąją deformaciją.

Jie rodo padangos oro ir atmosferos slėgių skirtumą (P).

Jiems taip pat priskiriamos visos dalys tarp padangos ir jautriojo elemento.

2. **Metrologiniai reikalavimai**2.1. *Didžiausios leidžiamosios paklaidos*

Didžiausios leidžiamosios teigiamos arba neigiamos paklaidos, pateiktos lentelėje apačioje, apibrėžiamos kaip absoliučiosios vertės, atitinkančios išmatuotąjį slėgį:

Išmatuotasis slėgis	Didžiausios leidžiamosios paklaidos
ne daugiau kaip 4 barai	0,08 baro
per 4, bet ne daugiau kaip 10 barų	0,16 baro
per 10 barų	0,25 baro

Didžiausios leidžiamosios paklaidos nurodytos 15°C–25°C temperatūrų sričiai. Ši sritis toliau vadinama „pamatine temperatūros sritimi“.

2.2. *Pokytis dėl temperatūros*

Slėgmačio rodmėnų pokytis tarp temperatūrų, neatitinkančių pamatinių temperatūrų srities, bet esančių tarp –10 °C ir +40 °C, pateiktos lentelėje apačioje:

Išmatuotasis slėgis	Didžiausias leidžiamas pokytis
ne daugiau kaip 4 barai	0,1 % iš 4 barų Celsijaus laipsniui
per 4, bet ne daugiau kaip 10 barų	0,05 % iš 10 barų Celsijaus laipsniui
per 10 barų	0,05 % viršutinės skalės ribos Celsijaus laipsniui

2.3. *Histerėzės paklaida*

Slėgmačių histerėzės paklaida neturi viršyti didžiausios leidžiamosios paklaidos absoliučios vertės esant bet kuriai temperatūrai iš pamatinės temperatūrų srities. Ši temperatūra turi išlikti pastovi bandymo metu.

Esant konkrečiam slėgiui, matuojama didėjančio slėgio vertė neturi viršyti matuojamos mažėjančio slėgio vertės.

2.4. *Matuoklio rodyklės grįžimas prie iš anksto nustatytos žymės*

Esant atmosferos slėgiui, slėgmačio rodyklė turi sustoti prie nulio žymės ar prie iš anksto nustatytos žymės, kuri turi aiškiai išsiskirti iš skalės padalų, didžiausios leidžiamosios paklaidos ribose. Slėgmatis gali turėti rodyklės stabdiklį žemiau nulio žymės arba žemiau iš anksto nustatytos žymės ir nutolusį nuo šios žymės atstumu, ne mažesniu kaip dviguba didžiausios leidžiamosios paklaidos vertė.

3. **Techniniai reikalavimai**3.1. *Konstrukcija*

Slėgmačiai turi būti sukonstruoti tvirtai ir tiksliai, kad būtų garantuota, jog jie išlaikys savo metrologines savybes.

3.2. *Rodomasis įtaisas*3.2.1. *Rodomieji įtaisai sugraduoti barais, skalės padalos vertė nustatyta po 0,1 baro.*

- 3.2.2. Matavimų srityje rodomasis įtaisas turi leisti tiesiogiai ir tiksliai skaityti matuojamojo slėgio vertę. Šiuo tikslu rodyklės dalies, uždengiančios skalės žymes, storis neturi būti didesnis už pačių skalės žymių storį. Rodyklė turi uždengti apytikriai pusę trumpiausių skalės žymių ilgio. Didžiausias atstumas tarp rodyklės ir skalės žymių plokštumos neturi būti didesnis už skalės padalos ilgį ir jokių būdu neturi viršyti 2 mm arba $0,02 L + 1$ mm rodomojo įtaiso su apskritąja skale atveju (L yra atstumas tarp rodyklės sukimosi ašies ir tolimiausio taško).
- 3.2.3. Skalės padalos turi būti lygios visoje skalėje. Skalės padalų ilgis, kuris turi būti ne mažesnis kaip 1,25 mm, turi būti faktiškai lygus arba tik su mažais nuokrypiais. Skalės padalų ilgio nuokrypis leidžiamas, jei skirtumas tarp dviejų gretutinių skalės padalų ilgio neviršija 20 % didžiausios vertės ir jei skirtumas tarp mažiausio ir didžiausio skalės padalų ilgio neviršija 50 % didžiausios vertės.

Kiekviena penkta žymė turi išsiskirti iš kitų didesniu ilgiu; kiekviena penkta ar dešimta žymė turi būti pažymėta skaitmenine reikšme. Žymių storis turi faktiškai nekisti ir neturi viršyti vienos penktosios (1/5) skalės padalos ilgio.

4. Užrašai ir žymės

4.1. Užrašai

4.1.1. Privalomieji užrašai

Ant slėgmačių turi būti šie užrašai:

a) ant skalės pagrindo:

- matuojamojo dydžio simbolis, P_e ,
- matavimo vieneto simbolis, baras,
- prireikus, ženklas, nurodantis darbinę matuoklio padėtį;

b) ant skalės pagrindo, techninių parametrų lentelės arba ant paties matuoklio:

- gamintojo identifikavimo duomenys,
- prietaiso atpažinimo duomenys,
- EEB modelio patvirtinimo ženklas.

Šie užrašai turi būti tiesiogiai matomi, lengvai įskaitomi ir neištrinami įprastai naudojant matuoklį bei neturi trukdyti skaityti jo rodmenų.

4.1.2. Neprivalomieji užrašai

Ant slėgmačių taip pat gali būti papildomi užrašai, kuriuos leidžia kompetentinga nacionalinė institucija, su sąlyga, kad jie netrukdo skaityti matavimo priemonės rodmenų.

4.2. Patikros ir plombavimo žymenys

Turi būti skirta atitinkama vieta pritvirtinti EEB pirminės patikros žymenį.

Slėgmačiai turi būti užplombuoti taip, kad būtų neįmanoma pakeisti prietaiso charakteristikų.

5. EEB modelio patvirtinimas

EEB modelio patvirtinimas slėgmačiams turi būti atliekamas pagal Direktyvos 71/361/EEB nuostatas.

Mažiausiai du slėgmačiai turi būti pateikiami tyrimui prašant patvirtinti modelį. Kompetentinga nacionalinė institucija gali pareikalauti pateikti papildomus slėgmačius, atsižvelgdama į bandymo eigą.

5.1. Techninių ir metrologinių reikalavimų atitikties tikrinimas

Slėgmačiai, pateikti EEB modeliui patvirtinti, turi būti ištiriami, kad būtų garantuota, jog jie atitinka 2, 3 ir 4 skirsniuose nustatytus reikalavimus. Tyrimas susideda iš šių bandymų, atliekamų naudojant etaloninius slėgmačius, kurių paklaidos neturi viršyti vienos ketvirtosios (1/4) tikrinamų slėgmačių didžiausių leidžiamųjų paklaidų.

5.1.1. Matuoklio paklaidos nustatymas

Slėgmačio rodmenys tikrinami ne mažiau kaip penkiuose jo skalės taškuose (įskaitant taškus prie matavimų srities aukščiausios ir žemiausios ribos), tolygiai pasiskirsčiusiuose visoje skalėje.

5.1.2. Histerezės paklaidos nustatymas

Šis bandymas turi būti atliekamas tik tiems matuokliams, kurie, juos įprastai naudojant, yra skirti matuoti mažėjantį slėgį.

Šis bandymas reiškia rodmenų užrašymą ne mažiau kaip penkiuose slėgmačio skalės taškuose (įskaitant taškus prie viršutinės ir apatinės matavimų srities ribos), tolygiai pasiskirsčiusiuose visoje skalėje, didinant ir mažinant slėgio vertes.

Mažėjančių verčių atveju rodmenys turi būti užrašomi po to, kai slėgmatį 20 minučių veikė slėgis, lygus viršutinei matavimų srities ribai.

5.1.3. Slėgmačių savybių pastovumo tyrimas

Slėgmačiai bandomi taip:

- 15 minučių slėgmatį veikia slėgis 25 % viršijantis matavimų srities viršutinę ribą;
- sudaroma slėgio, svyruojančio nuo 0 iki 90–95 % matavimų srities viršutinės ribos, 1000 impulsų;
- slėgio kitimas sudaro 10 000 periodų, kai slėgis lėtai svyruoja nuo maždaug 20 % iki maždaug 75 % matavimų srities viršutinės ribos, dažniu, kuris neviršija 60 periodų per minutę;
- matuokliai laikomi šešias valandas -20°C ir šešias valandas $+ 50^{\circ}\text{C}$ aplinkos temperatūroje.

Užbaigus a, b ir c bandymus bei leidus matuokliams išbūti vieną valandą, tie slėgmačiai turi atitikti 2.1, 2.3 ir 2.4 skirsniuose nustatytus reikalavimus.

Užbaigus d punkte nurodytą temperatūrinį bandymą, slėgmačiams reikia leisti šešias valandas išbūti kurioje nors temperatūroje iš pamatinės temperatūrų srities. Praėjus šiam laiko tarpui tie slėgmačiai turi atitikti 2.1, 2.3 ir 2.4 skirsniuose nustatytus reikalavimus.

5.1.4. Pokytis dėl temperatūros

Šiuo bandymu nustatomas atitinkamo slėgio rodmenų pokytis esant temperatūrai -10°C ir $+ 40^{\circ}\text{C}$, palyginti su rodmenimis pamatinėje temperatūrų srityje.

6. EEB pirminė patikra

Slėgmačių EEB pirminė patikra atliekama pagal Direktyvą 71/316/EEB.

6.1. Atitikties tyrimas

Šiuo tyrimu patikrinama konkretaus slėgmačio atitiktis patvirtintam modeliui.

6.2. Patikros bandymai

Šie bandymai atliekami naudojant etaloninius slėgmačius, kurių paklaida neturi viršyti vienos ketvirtosios (1/4) didžiausių leidžiamųjų paklaidų slėgmačiams, pateiktiems patikrai.

6.2.1. Paklaidų nustatymas

Slėgmačių rodmenys tikrinami ne mažiau kaip trijuose taškuose, tolygiai pasiskirsčiusiuose visoje matavimų srityje.

6.2.2. Histerezės paklaidos nustatymas

Histerezės paklaida turi būti tikrinama tik slėgmačiams, galintiems matuoti didėjantį ir mažėjantį slėgį pagal 2.3 skirsnį.

Atitinkamu bandymu fiksuojami slėgmačio rodmenys ne mažiau kaip trijuose taškuose, tolygiai pasiskirsčiusiuose visoje matavimų srityje, didinant ir mažinant slėgio vertes. Bandymas turi būti atliekamas normaliojo naudojimo sąlygomis.